

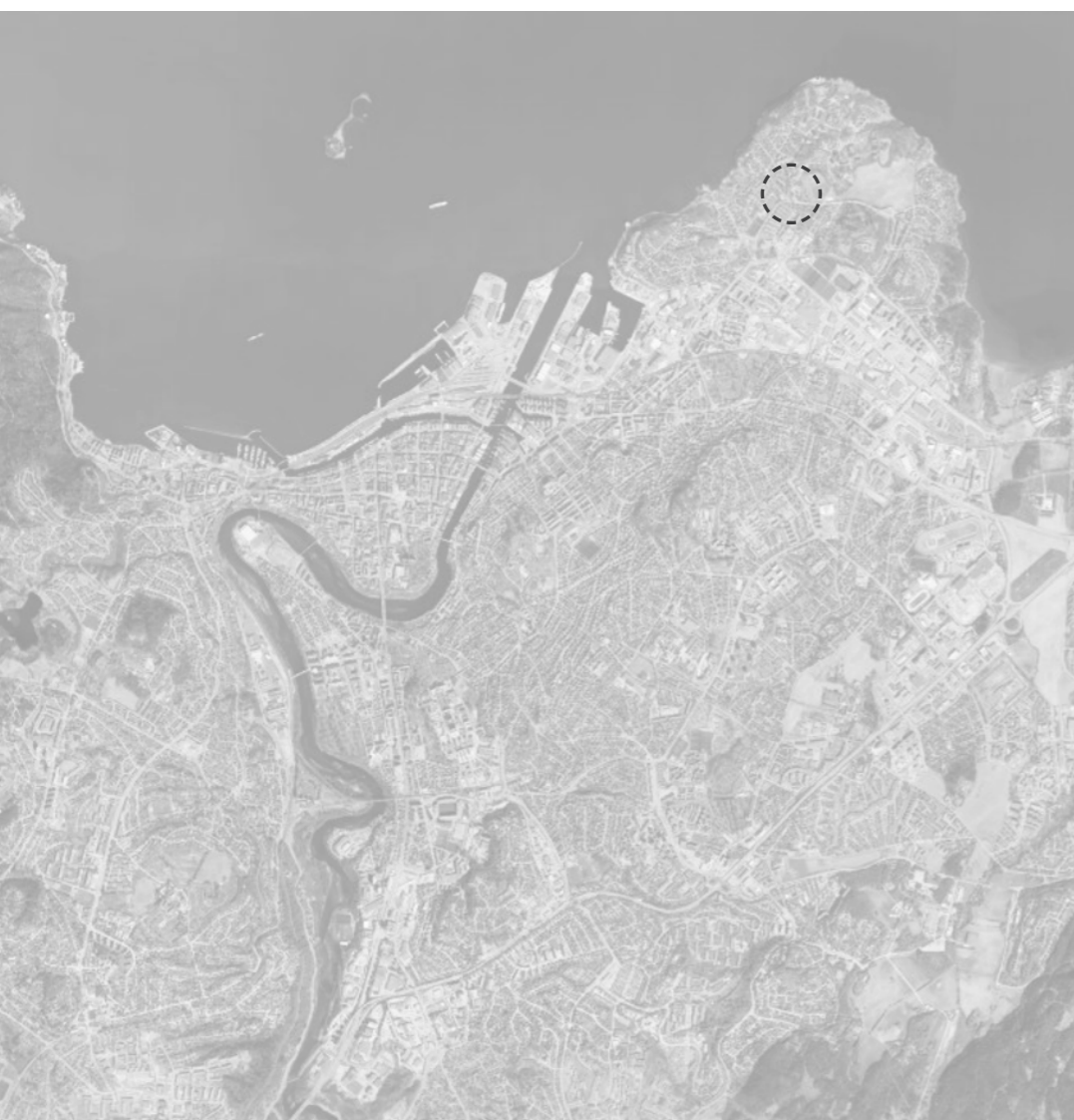
RINGVE LÆRINGSSENTER

- fra fortidsminne til fremtidsskaper

Masteroppgave i arkitektur - Sondre Lerstøl Hebnes
Veileder - Ole Jørgen Bryn
NTNU, våren 2020

SKOLEN

historien om en fraflyttet bygning

situasjon

Den gamle skolen i Trondheim fra 1960 har ikke vært i bruk på 9 år. Fra å være festivalplass, kultursmie og Trondheims "mest moderne skole" gjennom 51 år ble skolen stengt i 2011, uten planer for fremtidig bruk. Selv byantikvaren er enig i at skolen er et verdifullt stykke arkitektur og kulturhistorie - likevel har den stått ensomt på toppen av Lade siden.

relevans

Mange reagerer på fraflytningen av verdifulle offentlige bygninger uten planer for videre bruk. Selv om enkelte bygninger kan være svært krevende å tilpasse dagens krav, er gevinsten potensielt enorm. Ikke bare kulturhistorisk, men også for nærmiljøet. Og miljøet, selvfølgelig.

Min oppgave tar utgangspunkt i en bygning og historien om hva den en gang har vært - og hva den kan bli.

problemstilling

Hvilken rolle skal den gamle skolen spille i vår tid? Hvordan kan man i dag prosjektere med tanke på fremtidig videreutvikling?

Jeg ønsker å utforske hvordan bygningens struktur, karakter og historie, samt omgivelsene den står i, kan legge premissene for et nytt kapittel i byggets liv.

begynnelse

I midten av 1950-årene begynte de høyere skolene i Trondheim å føle trykket av den økte pågangen om realskoleplass. En endring gjøres i byggeplanene for den nettopp påbegynte folkeskoleavdelingen på Lade, slik at dette nybygget, av arkitekt Axel Guldahl, kunne brukes som høyere skole. I 1960 innvies den nye skolen på Ringve.

Bygget høstet beundring da det stod ferdig. "Beliggenheten og den arkitektoniske utforming er ualminnelig vakker."

bruk

Skolen huser elever i de neste 51 årene. Den har gjennom sin levealder måttet tåle endringer og tilbygg av ymse kvalitet, men har likevel klart å beholde sitt karakteristiske, rytmiske preg. Det kulturbærende elementet i byggets historie har på mange måter blitt forsterket gjennom årene, med blant annet introduksjonen av en anerkjent drama og teaterlinje og veggmalier av både elever og lokale kunstnere.

Uteområdene rundt skolen blir flittig brukt av dyre- og naturelskere i hverdagen, og som festivalplass for Ringvefestivalen inntil 2012.

fraflytting

I 2011 stenges skolen grunnet dårlig luft, fuktproblemer og for små klasserom. Trondheims "mest moderne skole" har gått av mote. Den finner annen nytte gjennom sporadiske roller i noen år; avlastningslokaler for nye skoler i området, undervisningslokaler for voksenopplæring og som tannklinikk.

Korridorene er mange og lekne, oppdelt av mangfoldige trapper som leder videre opp eller ned til halvetasjer. En av hovedutfordringene til bygget i dag er derfor universell utforming.

fremtid

Hva som vil skje videre med bygget er usikkert. Kommunen har uttalte tanker om at skolen enten skal tre inn i en ny rolle som interrimsskole, eller endres til å bli en ren barneskole, med utbygging østover.

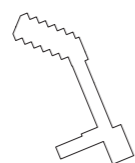
Min oppgave er en undersøkelse av en alternativ fremtid for skolen. Den står omgitt av natur og vitner om å være et sentrum for bydelen. Slik bør den få fortsette å være. Det nye programmet må derfor kunne knytte seg på uteområdene og bidra til aktivitet, samtidig som det respekterer premissene bygget stiller.

1960

“Skoleanlegget fortjener all den ros og beundring det er blitt gjenstand for. Beliggenheten og den arkitektoniske utforming er ualminnelig vakker. Planløsningen er god, med heldig plassering av de ulike spesialrom og med rommene for støyundervisning i egne avdelinger.”

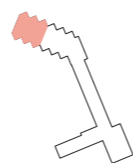
“De 5-kantede klasserommene er spesielt godt likt. De har fått en utforming som gjør dem lyse og pene, og de gir en ualminnelig god kontakt mellom kateter og elever.”

1971

Nedre etasje (sokkeletasje) i klasse-romsfløy mot vest bygges om. Den mest vesentlige endringen vises i fasaden - hvor det tidligere var et “tradisjonelt røykehjørne”, et åpent overbygd uteareal, blir det nå en innglasset kantine. Fasadeuttrykket preges i stor grad av denne endringen, selv den dag idag.

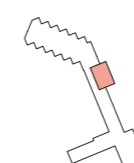
Vinduer med solskjerming på bakkenivå endrer det originale uttrykket

1987

Administrasjonsbygg legges til på nordsiden av bygget. Kontorer, rom til ventilasjons- og varmesentral, samt garderobe og personalerom for rengjøringsansatte. Betongkonstruksjon med lett takkonstruksjon av tre. Flere av vinduene i den flotte korridoren blir tettet igjen på grunn av tilbygget.

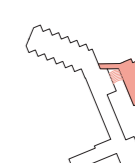
Vinduer tettes igjen i korridoren som følge av nybygget på andre siden av venstre vegg.

2001

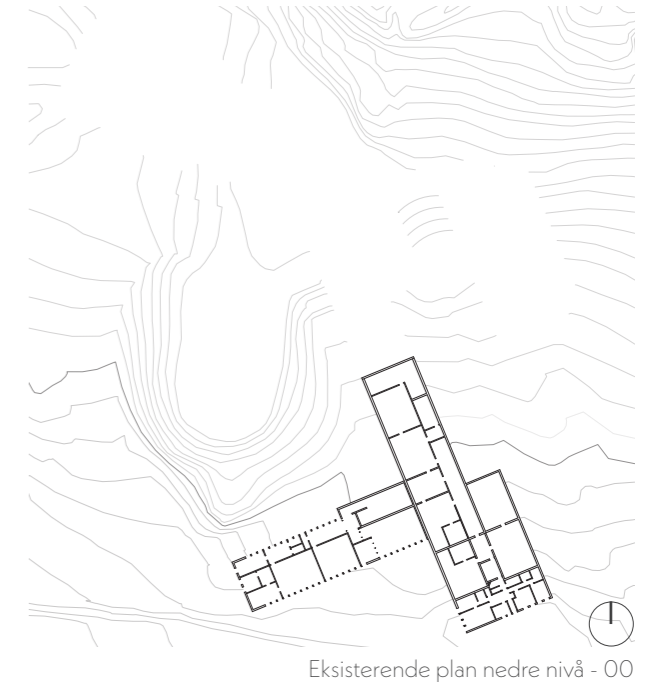
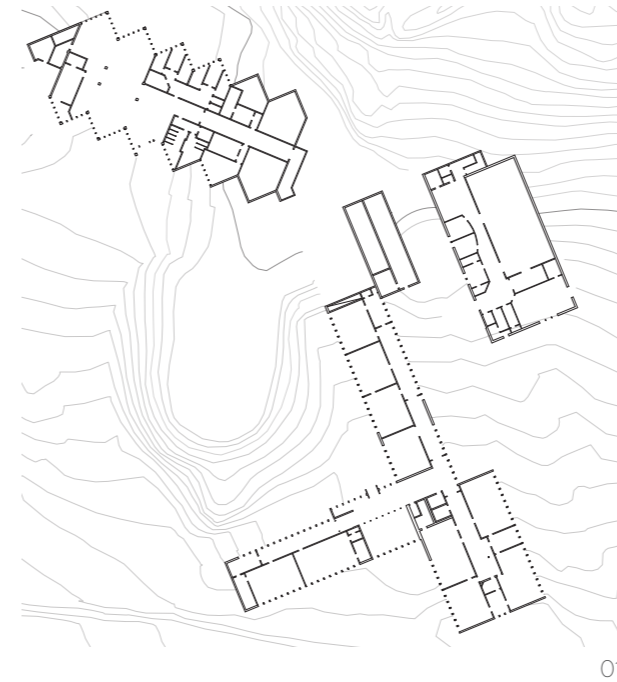
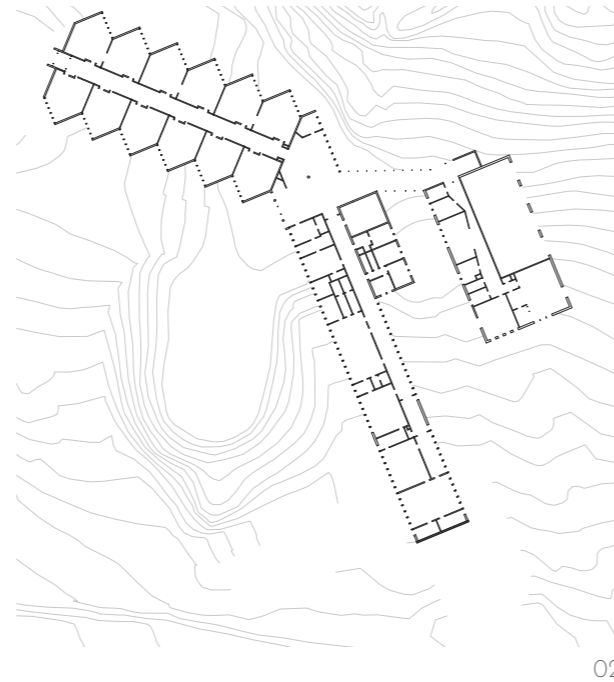
Tilbygg tegnes av Per Solem Arkitektkontor. Teatersal, musikkøvingsrom og kontorer samt undervisningsrom legges til Ringve skoles undervisningstilbud. Konstruksjon av betong med lett takkonstruksjon av tre.

Nybygget til høyre og administrasjonsbygget man kan skimte mellom trærne. Sammen skaper de en inneklemt situasjon for det som kunne vært et vakkert oppholdsområde.

skulpturen i parken

På 50- og 60-tallet var brutalismen, med sine skulpturelle og ofte ubehandlede betongflater, en fremtredende retning innen arkitektur og skulptur. Ringve skole har ikke det samme rå og ubehandlede preget til flere bygg i sin tid, men "skulpturen i parken", som den ofte blir kalt, føyer seg likevel inn i denne tradisjonen av enkle geometriske former med sin særegne rytme og ærlighet i bruk av materialer og konstruksjon.

5-kant klasserommene

Under det takpappkleddetaket på nordsiden ligger flere femkantede klasserom, som i sin tid var spesielt godt likt. De ble betraktet med beundring på grunn av sine fortrinnsfulle akustiske forhold og den forenklete kontakten mellom lærer og elev. Arkitektens interesse for lys er et typisk trekk ved den nordiske modernismen fra denne tiden, og selv idag oppleves de som ualminnelig behagelige. I hovedkorridoren utenfor var det tidligere også lysinnslipp fra taket.

vandringen

Idag er skolen et vakkert syn, der den ligger i 3 plan omgitt av eng, gress, små knauser og flotte trær. Den lange og smale bygningskroppen bukker seg som en orm gjennom landskapet. Den underordner seg hver en knaus og hvert et høydetrag, hverken dominerende eller unødvendig pyntet, med nisjer av blåmalte stålplater og høye vinduer som preger de delene av fasaden som ikke er kledd i hvit puss. Den bærer preg av åpenhet - en inkluderende fremtoning som står i sterk kontrast til den autoritære utstrålingen man finner hos mange eldre skoler.

fordelingen

I mellometasjen er vi nede i terrenget. Herfra dukker rommene over og under terrenget slik det passer dem. Korridorene er mange og lekne, oppdelt av mangfoldige trapper som leder videre opp eller ned til halvetasjer. Det finnes ingen knutepunkt mellom de tre bygningskroppene på dette nivået.

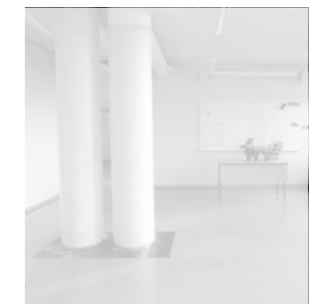
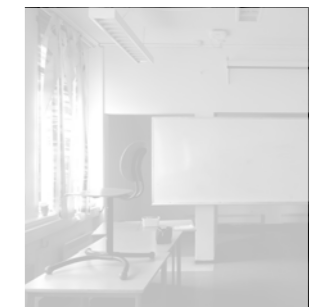
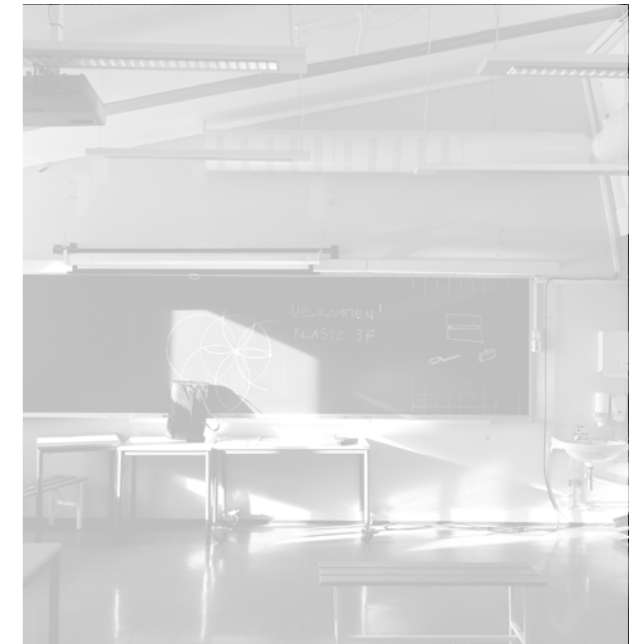
Den naturlige fordelingen på tomten er slående. Klasserommene og kantinen ruger øverst i terrenget, nedover slynger kontorene seg før de treffer røffe kjellerrom og dobbelthøye undervisningsrom i sør.

det nedre nivå

Det siste nivået man farer gjennom på vei sørover inneholder røffe arbeidsrom, flukt-bunkere og suboptimale undervisningsrom uten dagslys. I den vestlige delen møter man et vakkert dobbelthøyt klasserom med vinduer som strekker seg fra gulv til tak ut mot grønne omgivelser.

En svært interessant etasje, ettersom det er her man finner både noen av de vakreste og de mest utfordrende rommene i bygningen.

hva er viktig?
hva er evig

stedet

strukturen

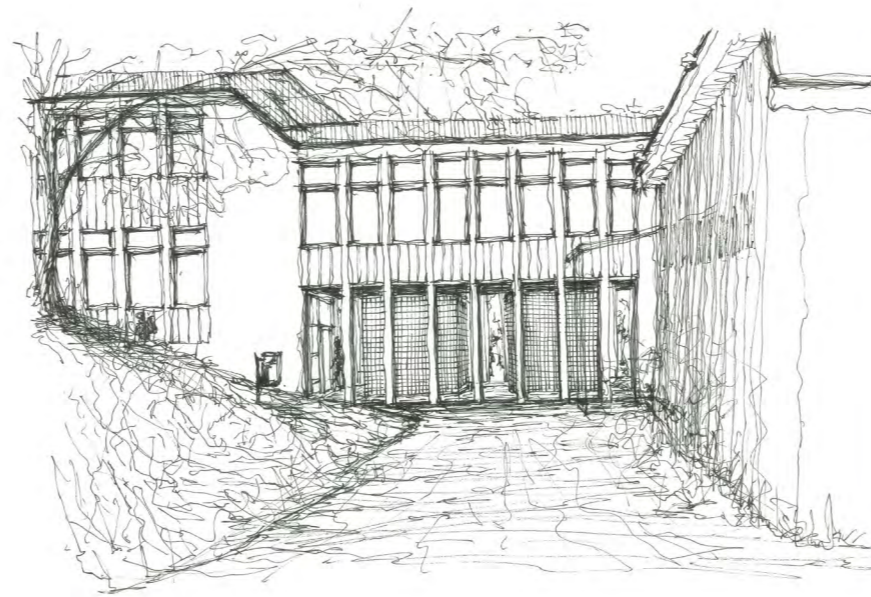
sirkulasjonen

romplanen

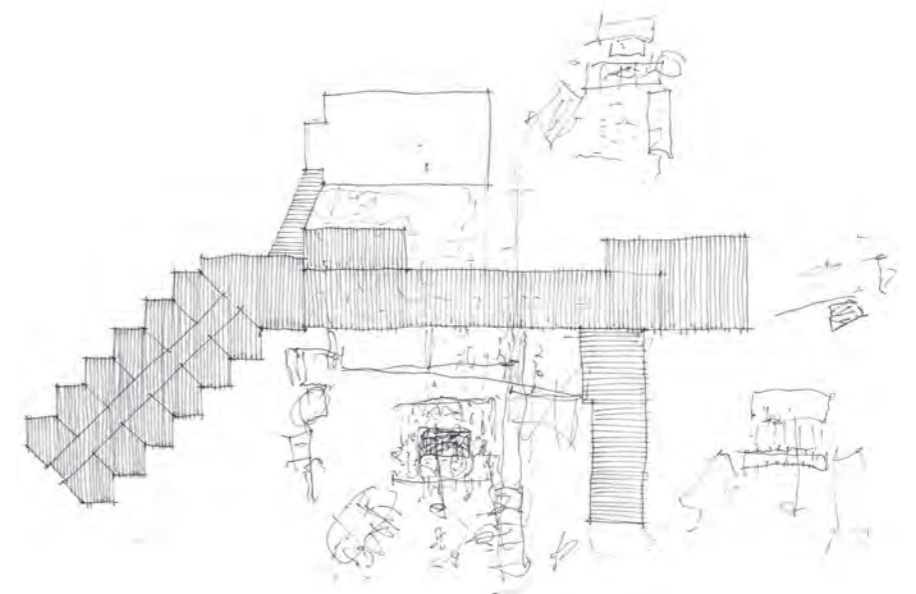
vinkling

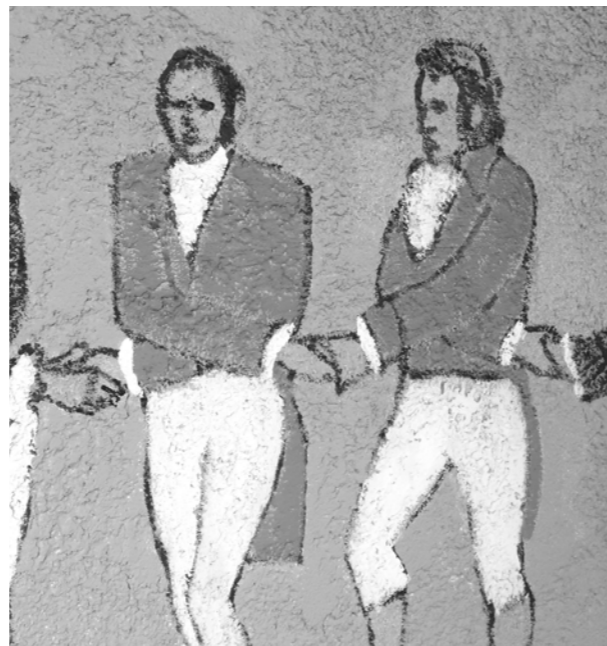
mine rytmiske
bevegelser
leder deg
gjennom,
inn,
over,
under

jeg står
mot berget
og
åpner
meg
for mine
omgivelser

jeg
får min tunge
kropp
til
å danse
gjennom
landskapet

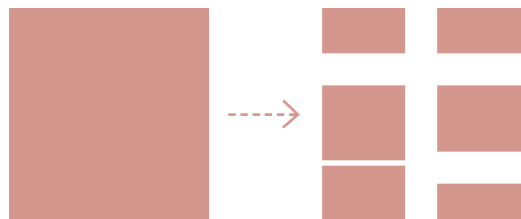

det evige og det forsvinnende // Climate museum of Lleida, Toni Girones
the sezin school transformation project, ATÖLYE // budskaper fra skolevegg

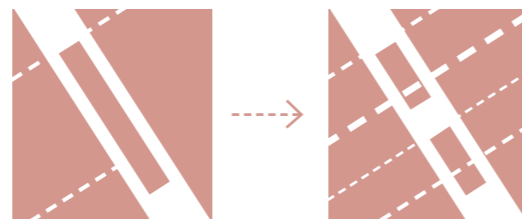
RINGVE
LÆRINGSSENTER
prosjektet

grep

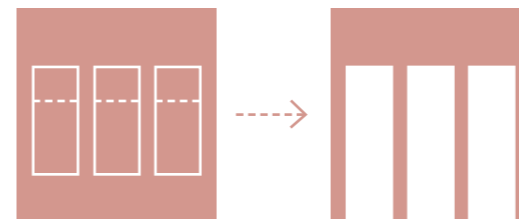
funksjon: separering og variasjon

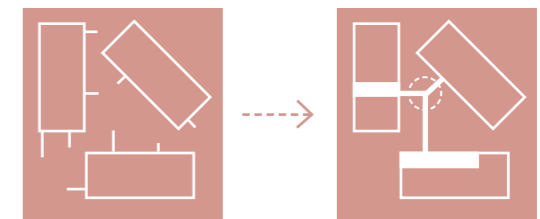
sted: filtrering og forening

struktur: åpning og subtraksjon

sirkulasjon: forenkling og addering

intensjoner

Offentlighet: skoleområdet og skolen skal fortsette å være et knutepunkt for bydelen som er åpent for alle.

Samspill: skolebygningen og dens nye rolle må forstå og forsterke kvalitetene mellom hverandre.

Stedet: det nye programmet må knytte seg på sine omgivelser og skape relevant aktivitet for bydelen

Karakteren: de vakre undervisningsrommene og byggets struktur og historie må få fortsette som hovedrolle i byggets liv

hvorfor læringscenter

Egnethet: Med sin lange historie som undervisningsted passer det godt å starte et nytt kapittel med læring og forståelse som kjerneverdier.

Relevans: Voksenopplæringen i byen kan få utvidet sine tilbud og bydelen skriker etter flere interrimlokaler for skolene. Det kulturbærende historielaget i bygningen forsterkes dessuten gjennom å invitere inn et samfunn med mest sannsynlig stadig flere flyktninger og asylsøkere i fremtiden.

Tilgjengelighet: Skolen ligger sentralt plassert i et kollektivt og infrastrukturelt knutepunkt for bydelen. Ønsket om å lære kjenner ingen aldersgrense og et teater kan fremme kulturforståelse på tvers av landegrenser.

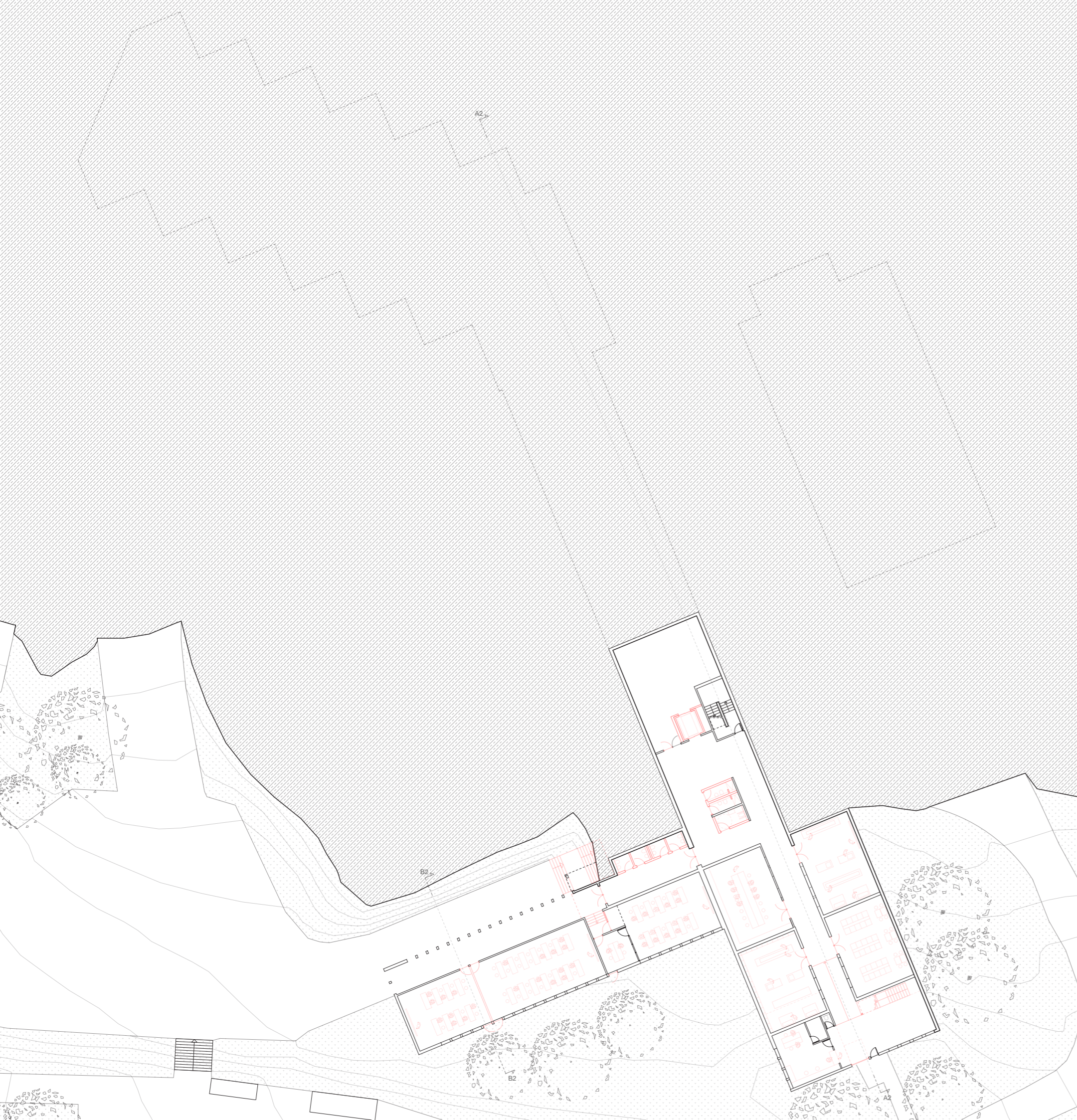
Aktivitet: Programmet kan tilføre både parken og bygget nytt liv gjennom kafé, forum, verksteder, mathall, kontorer, festivaler og andre arrangementer.

1:1000 Situasjonsplan

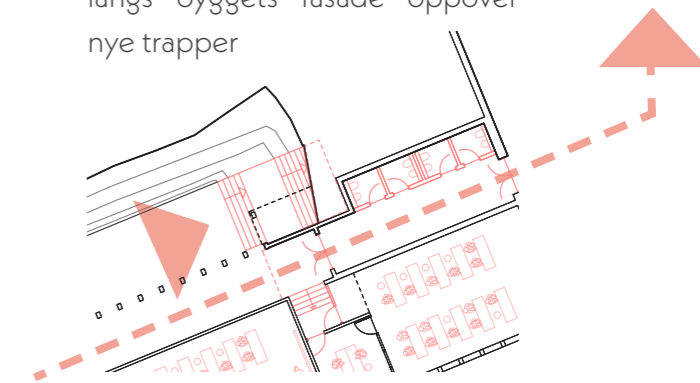
○ Eksisterende

○ Ny

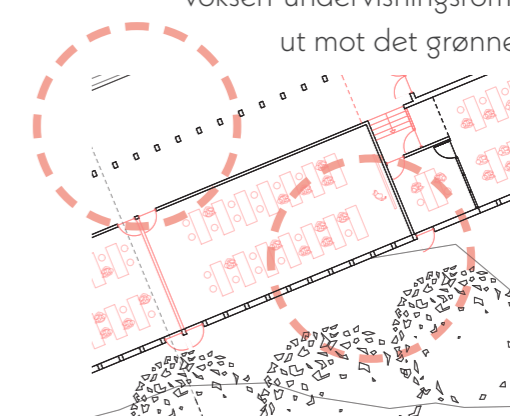
vandringen starter

Herfra føres man enten dypere inn i bygget (heis) eller videre langs byggets fasade oppover nye trapper

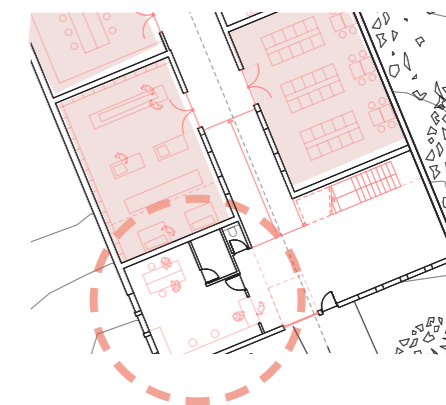
arkaden og parken

... og imellom finner man vakre voksen-undervisningsrom ut mot det grønne

smia - verkstedene

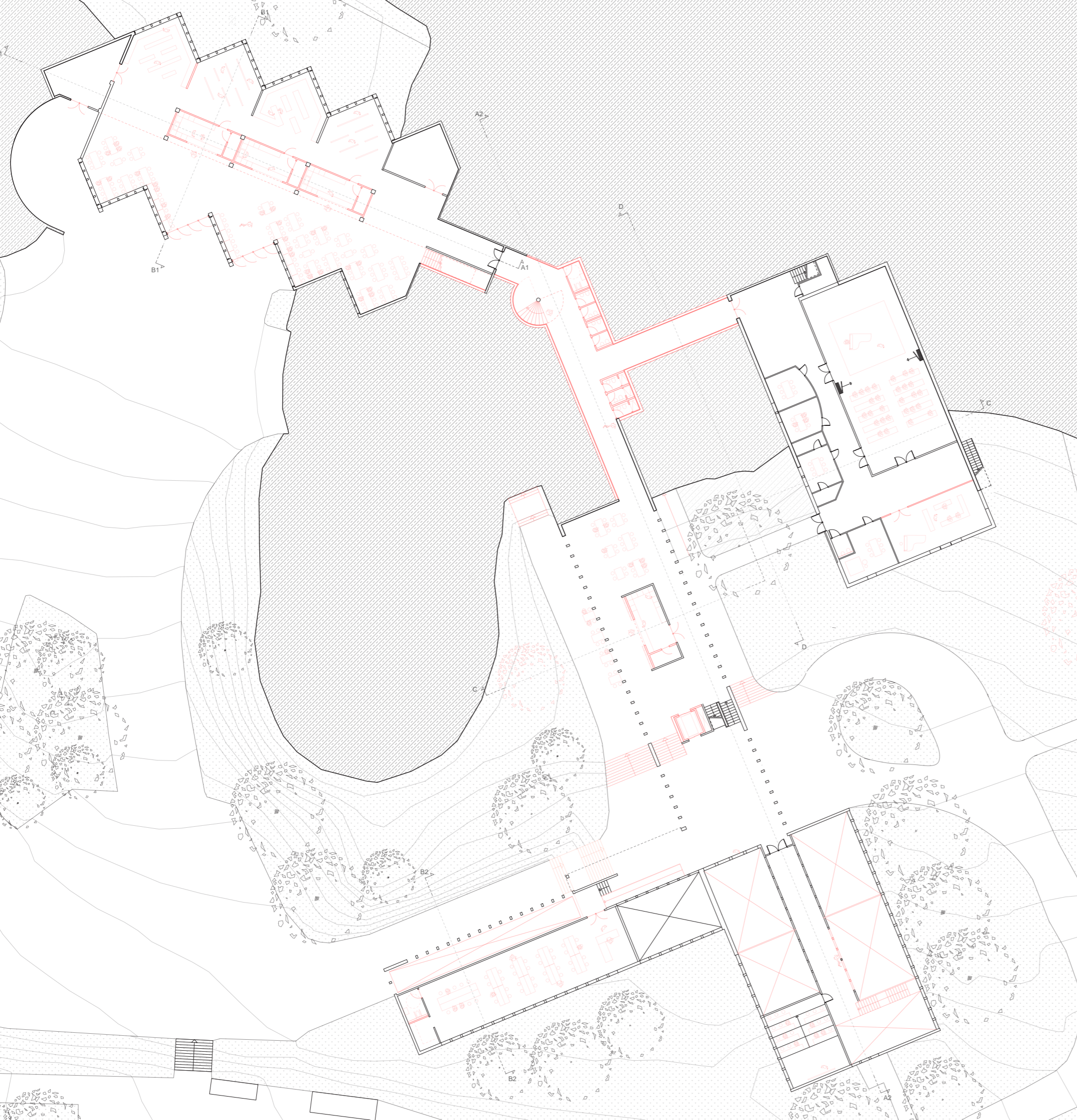
Med gamle kjellerrom gitt dobbel takhøyde og en fornyet særlig entré til vedlikehold.

1:400 Plan nedre etasje 00

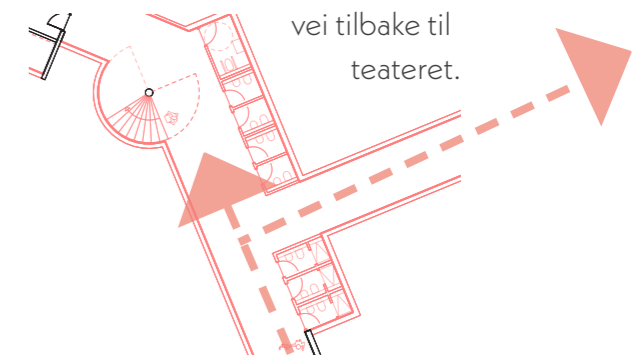
○ Eksisterende

○ Ny

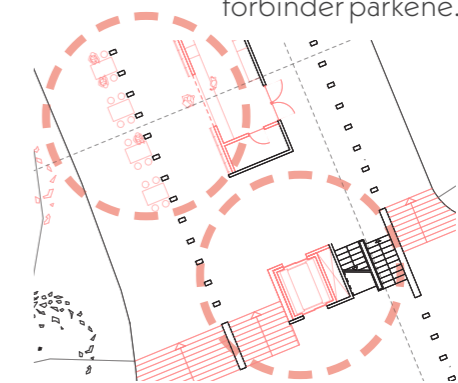
sirkulasjon

Herfra kan du gå hvor du vil, enten du er på tur og trenger et toalett, eller gjest fra den nye kafeén på vei tilbake til teateret.

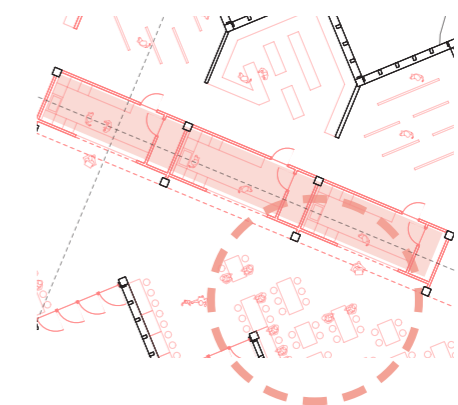
ute og inne

En ny kafé i rommene som åpnes opp og blir et uteområde som forbinder parkene.

mathallen

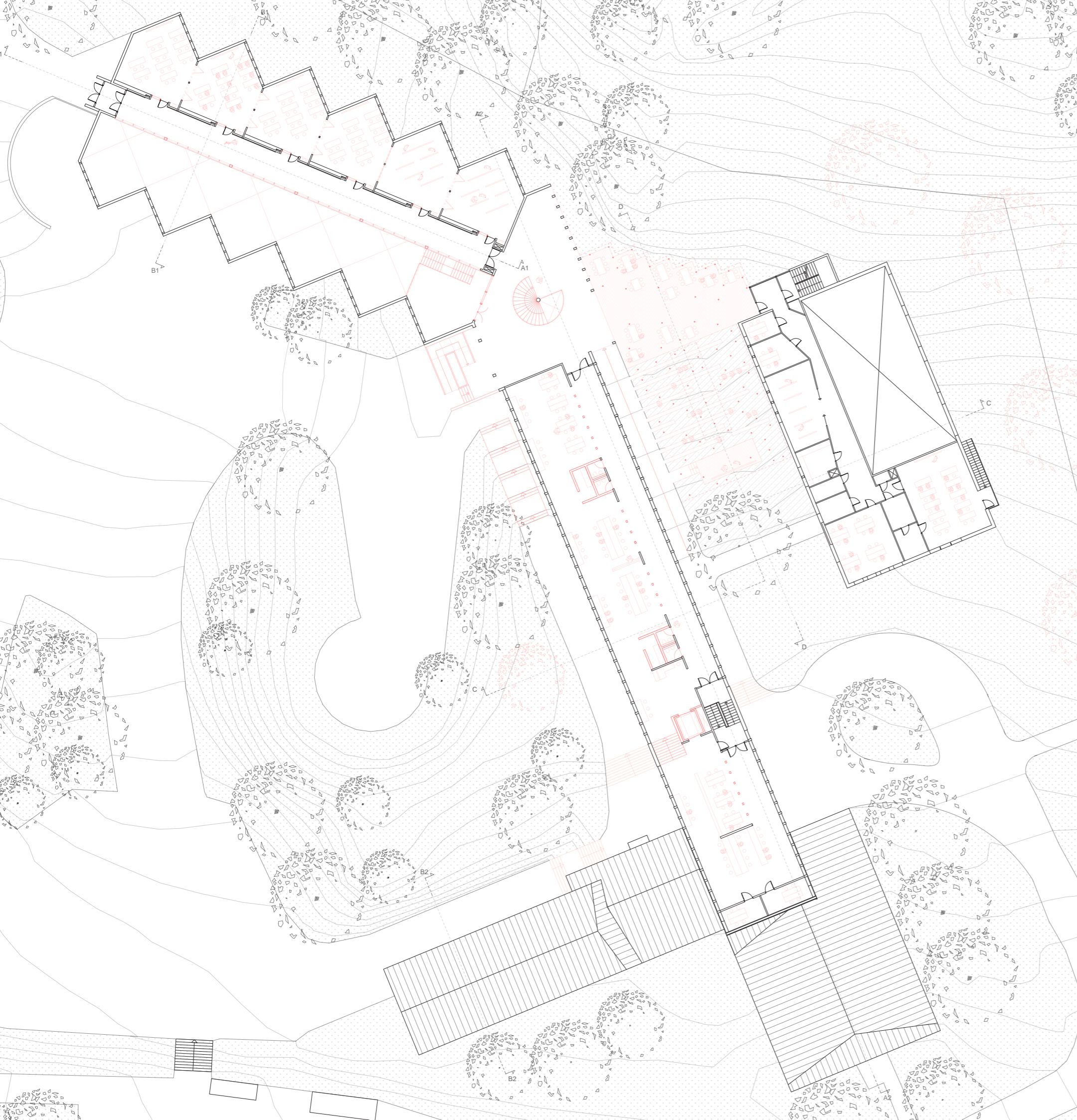
Taket løftes! Her fjernes etasjen over og resultatet er en mathall som inviterer uteområdene inn.

1:400 Plan midtre etasje 01

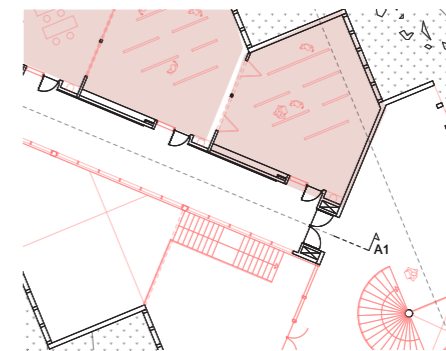
○ Eksisterende

○ Ny

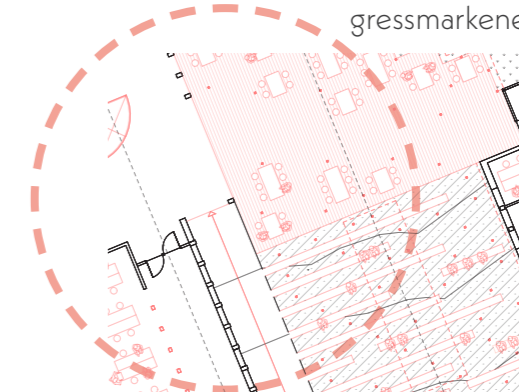
interrimskolen

Klasserommene, som tidligere var for små, åpnes opp og skaper fleksible og skjermede rom.

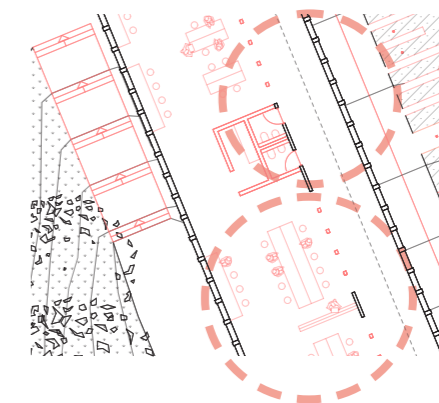
forum

En ny paviljong bygges ut mot parken på baksiden og ned mot gressmarkene.

småkontorer til leie

Den lange midtveggen blir et filter mellom kontorlandskap og korridor med tilbakeførte vinduer.

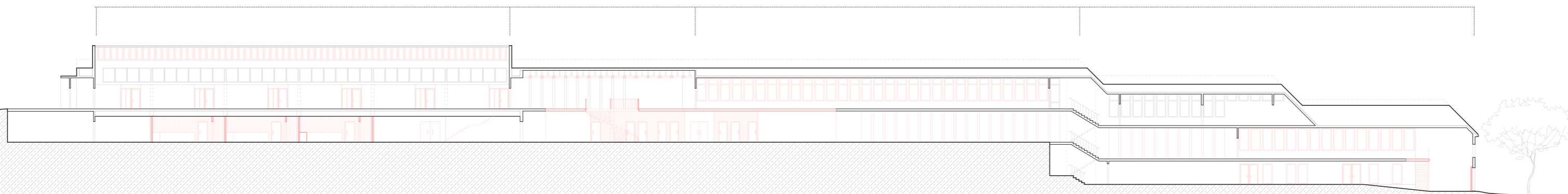

interrimskolen: klasserommene, som tidligere var for små, åpnes opp og skaper fleksible og skjermede rom.

sirkulasjon: herfra kan du gå hvor du vil, enten du er på tur og trenger et toalett, eller gjest fra den nye kafeén på vei tilbake til teateret.

småkontorer til leie: den lange midtveggen blir et filter mellom kontorlandskap og korridor med tilbakeførte vinduer.

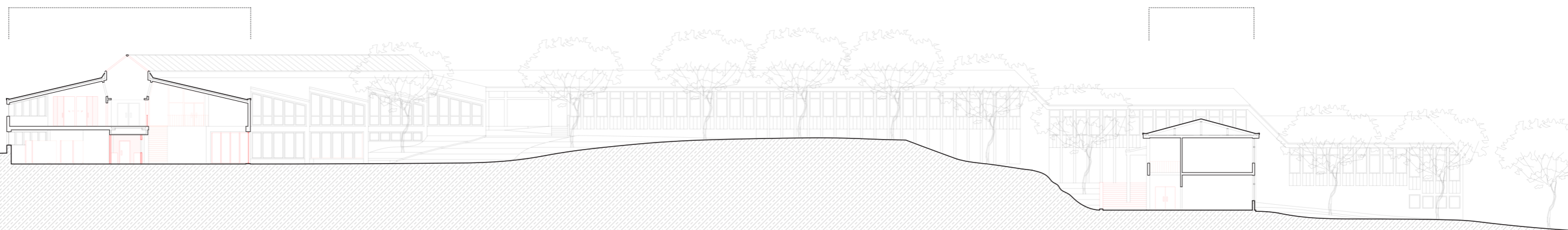
"smia" - verkstedene: med gamle kjellerom gitt dobbel takhøyde og en fornyet sørlig entré til vedlikehold.

1: 400 SNITT A-A som viser den nye sirkulasjonen i underetasjen med offentlige toaletter og det nye uteområdet ovenfor.

mathallen: taket løftes! Her fjernes etasjen over og resultatet er en mathall som inviterer uteområdene inn.

arkaden og parken: og imellom finner man vakre voksenundervisningsrom vendende ut mot det grønne.

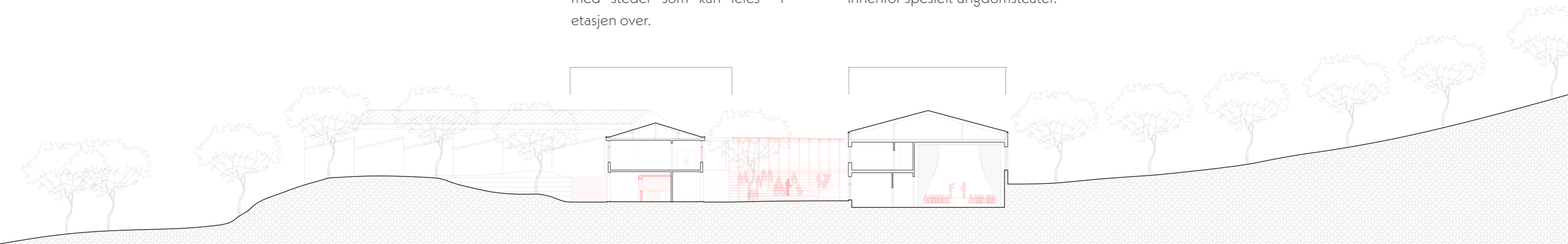

1: 400 SNITT B-B som viser den nye mathallen med tilknyttede uteområder og den nye arkaden langs voksenopplæringsbygget nedover på tomte

○ Eksisterende ○ Ny

ute og inne: en ny kafé i rommene som åpnes opp og blir et uteområde som forbinder parkene. Åpent kontorlandskap med steder som kan leies i etasjen over.

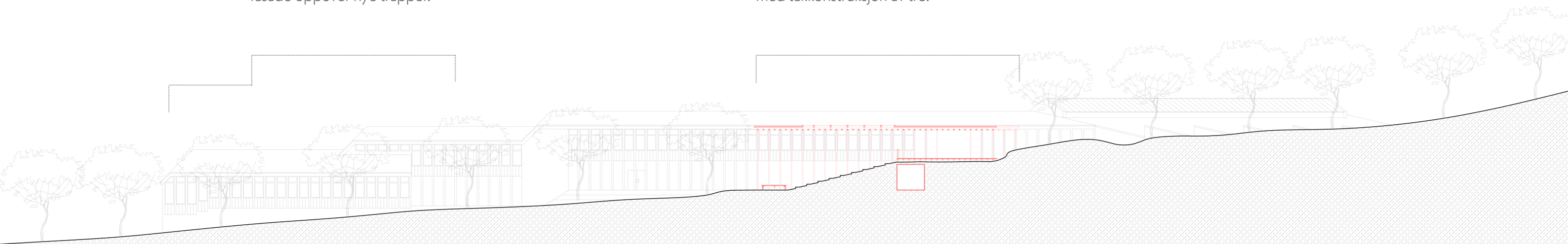
teateret ivaretas: nybygget kan fint ta del i vår nye historie, det bærer selv på en rikdom som en kulturbærende institusjon innenfor spesielt ungdomsteater.

1: 400 SNITT C-C viser den nye kaféen i strukturen som åpner seg ut mot park, teater og det nye forumet.

vandringen starter: Herfra føres man enten dypere inn i bygget (heis) eller videre langs byggets fasade oppover nye trapper.

forum: en ny paviljong bygges ut mot parken på baksiden og ned mot gressmarkene. Søyleskogen, med takkonstruksjon av tre.

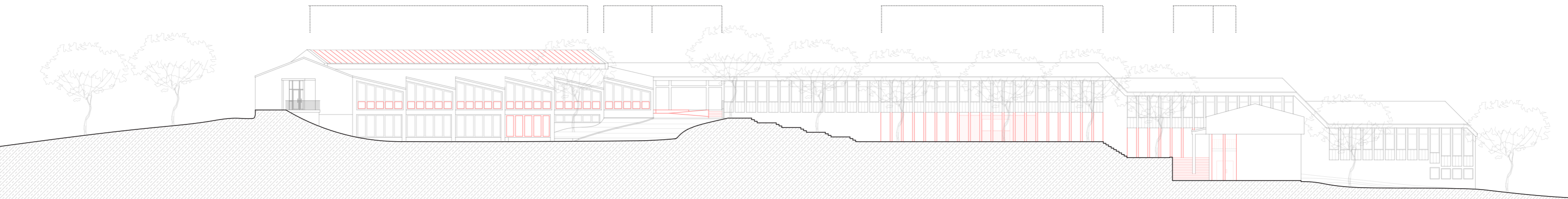
1: 400 SNITT D-D viser den nye åpne paviljongen forent med den eksisterende skolebygningen som klatrer nedover terrenget.

solpaneler: nye gjennomsiktige solpaneler erstatter de gamle vinduene som lider av slitasje. Åpnes ned til korridoren under for å trekke mer dagslys inn.

nye vinduer og entré: enkelte partier i fasaden innsettes med vinduer for å forsterke rytmen og få mer lys inn. En ny trapp med rampe leder deg gjennom dørløse søyler.

kaféen mellom: en ny kafé omgitt av søyler i direkte kontakt med parkene utenfor. Vinduer og brystningselementer i fasaden fjernes for å åpne opp strukturen.

arkaden og kuttet: den massive betongfasaden mot gata får to høyde og rene åpninger som henvender seg til forbipasserende og inviterer inn til arkaden langs de vakre klasserommene.

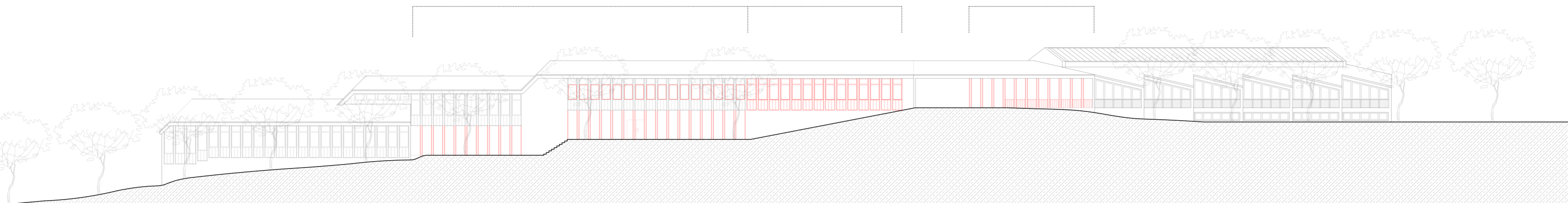

1: 400 FASADE VEST som viser et uteområde omfavnet av mathallen og arkaden med parkkaféen som midtpunkt

strukturen som står: vinduer og brystningselementer erstattes med åpne passasjer gjennom søylerekkene og ut i det grønne.

tilbakeført: administrasjonsbygget fjernes og de gamle fasadeåpningene gjeninnføres. Nye vinduer og brystningspaneler i samme stil som eksisterende.

ute under taket: den gamle foajeen åpnes opp mot uteområdene og det lette taket skiftes ut med en lett takkonstruksjon av trebjelker.

1: 400 FASADE ØST viser de tilbakeførte vindusåpningene, strukturen som åpner seg mot landskapet og den nye utendørsfoajeen under ny takkonstruksjon.

Eksisterende

Ny

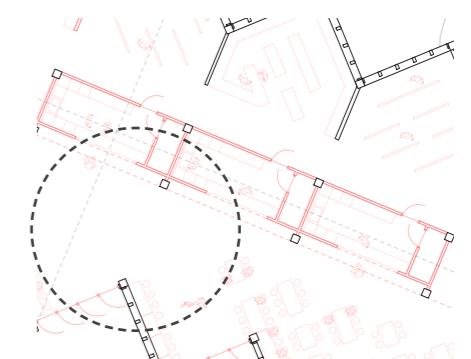
LÆRINGSSENTERET

visjoner og grep

mathallen

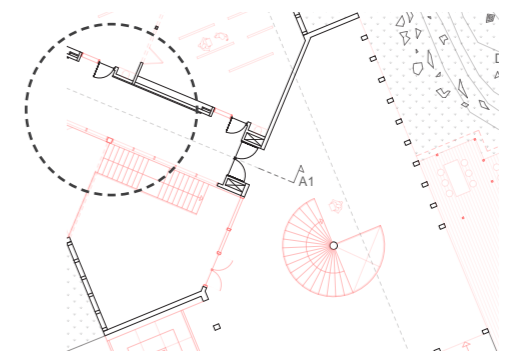
Taket løftes! Her fjernes etasjen over og resultatet er en mathall som inviterer uteområdene inn.

sirkulasjon

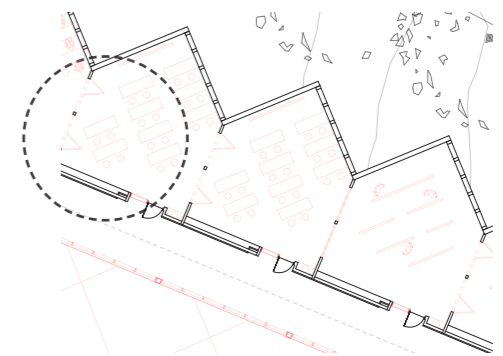
Herfra kan du gå hvor du vil, enten du skal på foredrag i forumet, eller bare plukker opp fra skolen.

klasserommene

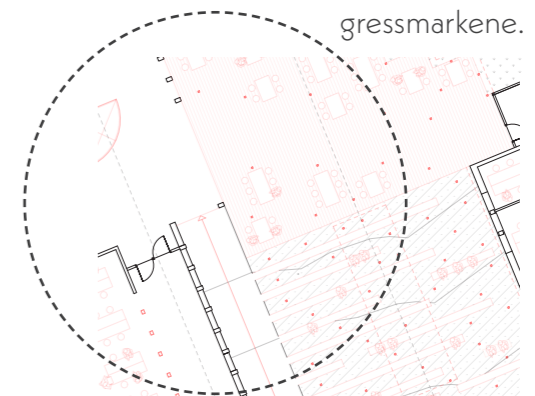
Vakre undervisningsrom som tidligere var for små åpnes opp og blir mer fleksible til bruk.

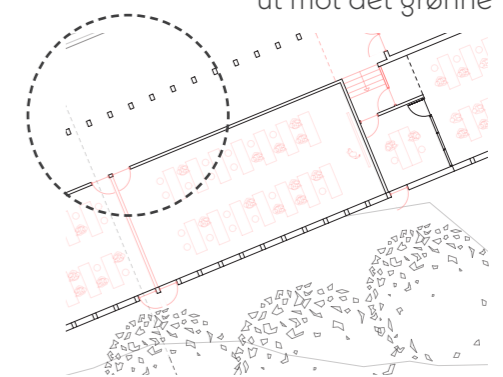
forum

En ny paviljong bygges ut mot parken på baksiden og ned mot gressmarkene.

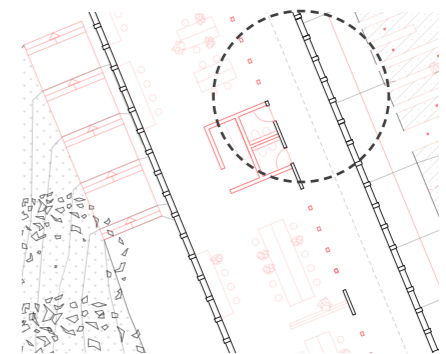
arkaden og parken
... og til høyre finner man vakre
voksenundervisningsrom
ut mot det grønne

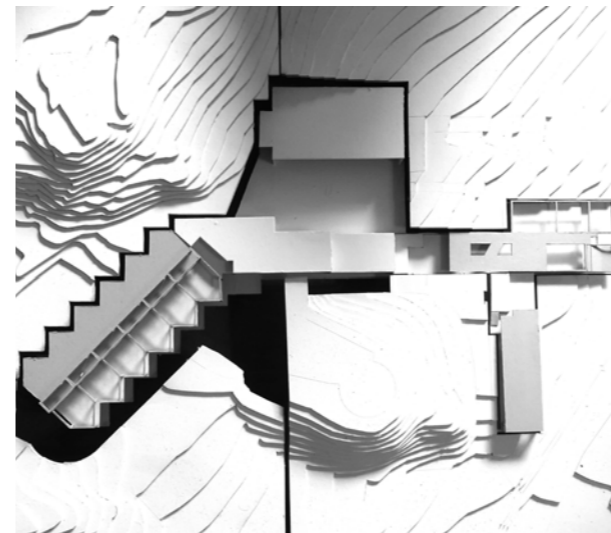

kontorlandskap til leie

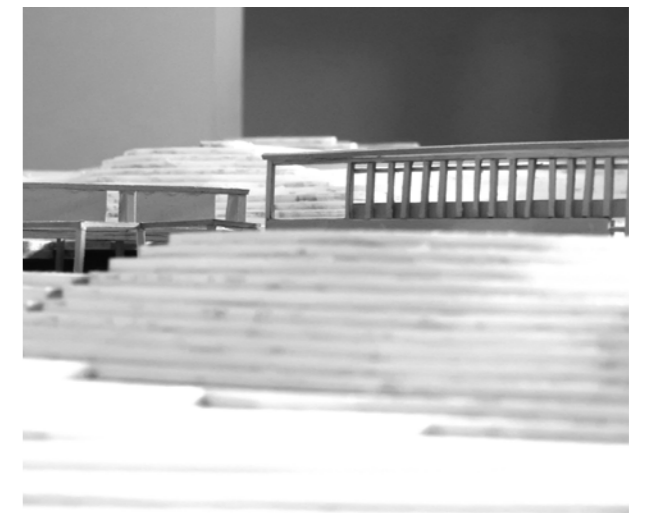
Den lange midtveggen blir et filter mellom kontorlandskap og korridor med tilbakeførte vinduer.

hva er viktig?
hva er evig

Gående diskusjon gjennom
prosjektets ulike faser

Min tilnærming